

TEWERKSTELLING EN PARTICIPATIE VAN PERSONEN UIT DE KANSENGROEPEN Editie 2018 (data 2017)

Tewerkstelling en participatie van kansengroepen |

- Hoe en waar worden personen uit de kansengroepen (her)ingeschakeld / op de arbeidsmarkt?
- Over hoeveel personen spreken we voor West-Vlaanderen (en Vlaanderen)?
- Inventaris POM West-Vlaanderen
  - Sinds 2005 – cijfermateriaal 2003
  - Editie 2018 (10^e editie) – data 2017

U hebt ontvangen ...

West-Vlaanderen biedt kansen: 56.721 tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen in 2017

Uit de studie 'Inclusieve arbeidsmarkt', uitgevoerd door POM West-Vlaanderen blijkt dat onze provincie in 2017 goed scoorde op vlak van inclusieve tewerkstelling. West-Vlaanderen bood in 2017 aan 56.721 personen tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen, 1.310 personen of 2,4% meer dan het jaar voordien. Opvallend is ook de registratie van meer langdurige zieken (41.479) dan langdurige werklozen (30.125) in onze provincie.

POM West-Vlaanderen zet in op het versterken van duurzaam ondernemerschap in onze provincie. Inclusieve tewerkstelling is hier ontsmakelijk mee verbonden. Om de vinger aan de pols te houden, inventariseerde de POM ook dit jaar het aantal tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen. Kansengroepen zijn werkzoekenden die het extra moeilijk hebben om een job op de arbeidsmarkt te vinden. Niet als vorig jaar werd hierbij het model van de participatieladder gebruikt om de situatie overzichtelijk in kaart te brengen. Aan de hand van zes treden - gaande van betaald werk tot sociale contacten beperkt tot de huiselijke kring - geeft deze de participatie weer van 18 tot 64 jarigen op de arbeidsmarkt en/of in de samenleving.

Krap krappert - onze arbeidsmarkt.

De West-Vlaamse arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door een vergrijzende, uittrekkende beroepsbevolking en door een latere instroom van jongeren. Analyse van de cijfers geeft aan dat de werkende bevolking zal dalen om in 2025 ongeveer 2% lager te eindigen dan het aantal werkenden in 2016. De arbeidsmarkt zal bijgevolg nog krappert worden. De verhouding van werkende bevolking tot de totale potentiële werkbevolking bedroeg in 2017 72,5%, wat hoger is dan het Vlaams gemiddelde (70,5%). Streefdoel van Vlaanderen blijft dit cijfer op te krikken tot 76% tegen 2020.

Activering in de lift om kansengroepen aan het werk te krijgen.

De 30.125 niet-werkende werkzoekenden in West-Vlaanderen vormen amper 14,2% van het Vlaamse totaal. Minder goed nieuws is dat 86% van dit aantal behoort tot een kansengroep. Een op twee is laaggeschoold en ruim een op vier zoekt al meer dan twee jaar naar werk. Dit betekent dat de traditionele instrumenten ontoereikend zijn en dat deze mensen extra ondersteuning nodig hebben om ze aan de slag te krijgen. In 2017 volgden 10.740 mensen dergelijk tijdelijk activerend traject.

Opmerkelijk - Ruim één op vijf van onze potentiële beroepsbevolking is niet beroepsactief.

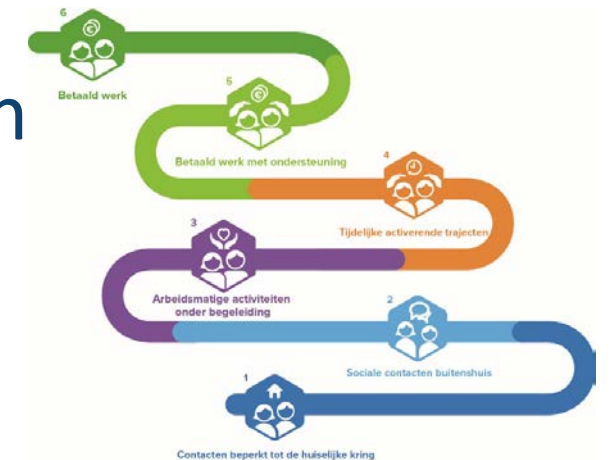
Deze groep (160.939 personen) is veel ruimer dan de groep officiële werklozen (30.125 personen). Al deze mensen werken niet en zijn evenmin werkzoekend, maar behoren wel tot onze potentiële beroepsbevolking tussen 18 en 64 jaar. Dat zijn oudere werklozen met vrijstelling, studenten, brugpensioneerden, arbeidsgehandicapten, mensen in bijstand (leefloon / vluchteling), langdurig zieken ... Onder hen is iets meer dan één op de vijf langdurig ziek. De langdurig zieken in West-Vlaanderen (langer

Hoe en waar worden personen uit de kansengroepen (her)ingeschakeld of participeren ze aan AM?

- **Beleid van de Vlaamse Regering 2014-2019**
- **Voorstellingswijze: participatieladder**
  - Ordenen van de maatregelen
  - Tellen van de gecreëerde tewerkstelling en participatie in West-Vlaanderen (en Vlaanderen)
  - Regionale cijfers

Participatieladder POM West-Vlaanderen

- Vrije vertaling van de Vlaamse ladder → ‘slang’
  - Warmere weergave van de ‘ladder’ (geen trap met onderste trede)
  - Participatie- in plaats van rendementsperspectief
- Aantal bezette plaatsen, in personen
- ‘Participatieplaatsen’ en ‘tewerkstellingsplaatsen’
- Dynamisch instrument
- Streefdoel: optimale participatie

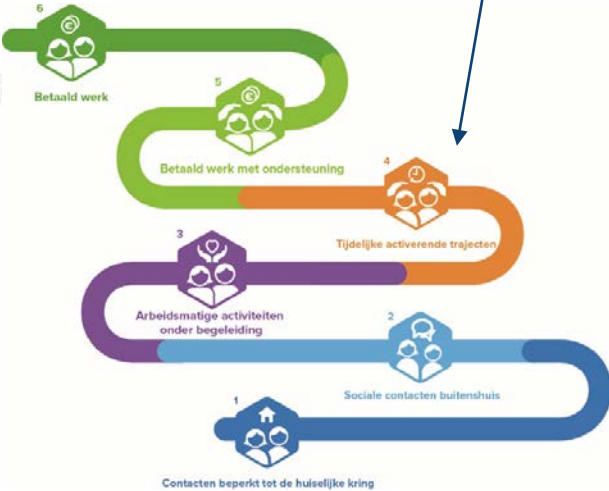

Editie 2018 (data 2017) |

**MISSION:
IMPOSSIBLE**

Trede 4

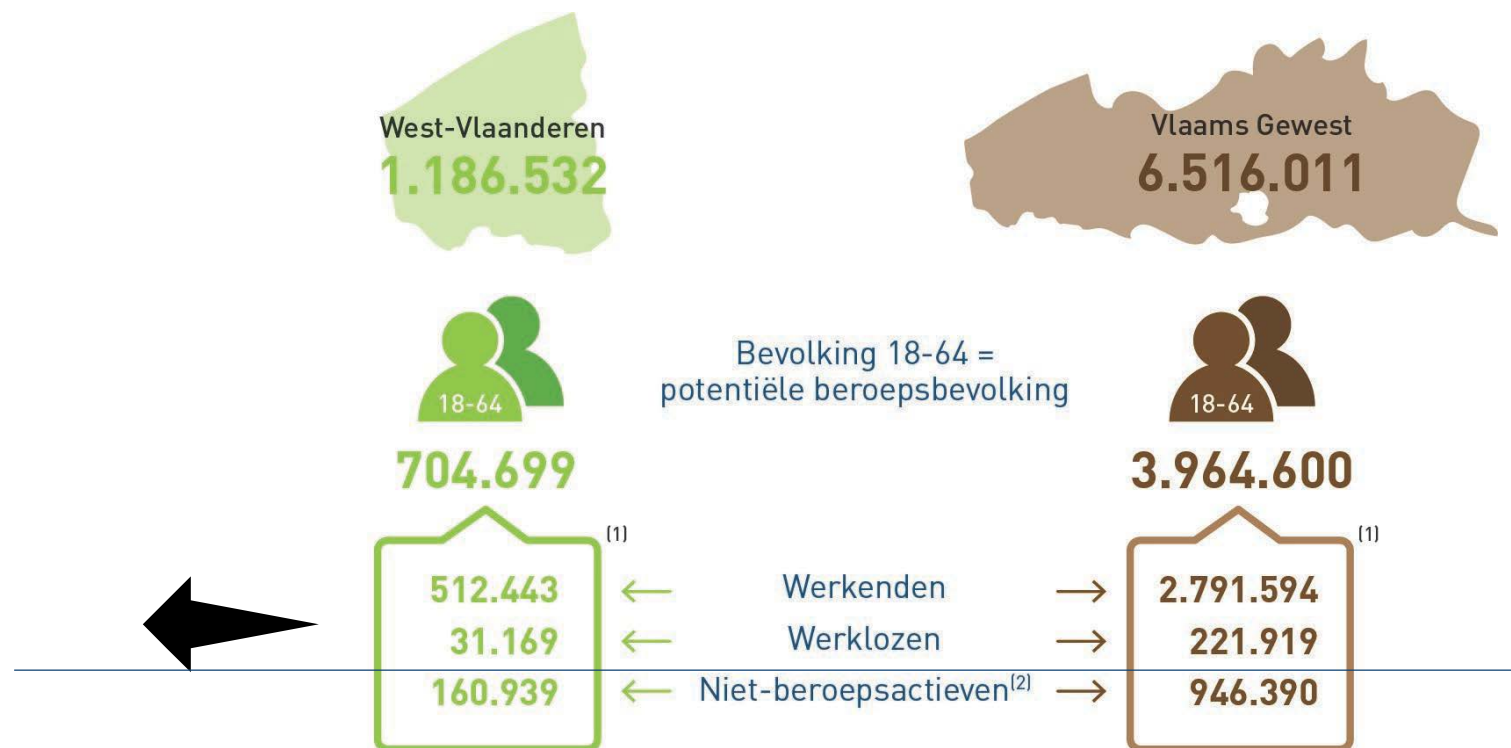
Een blik op onze Arbeidsmarkt | 1-2-3

72,7% Werkzaamheidsgraad = **70,5%**
 werkenden 18-64 / bevolking 18-64
 Doelstelling 2020 **76,0%**

5,7% Werkloosheidsgraad = **7,4%**
 werklozen 18-64 /
 beroepsbevolking 18-64⁽¹⁾

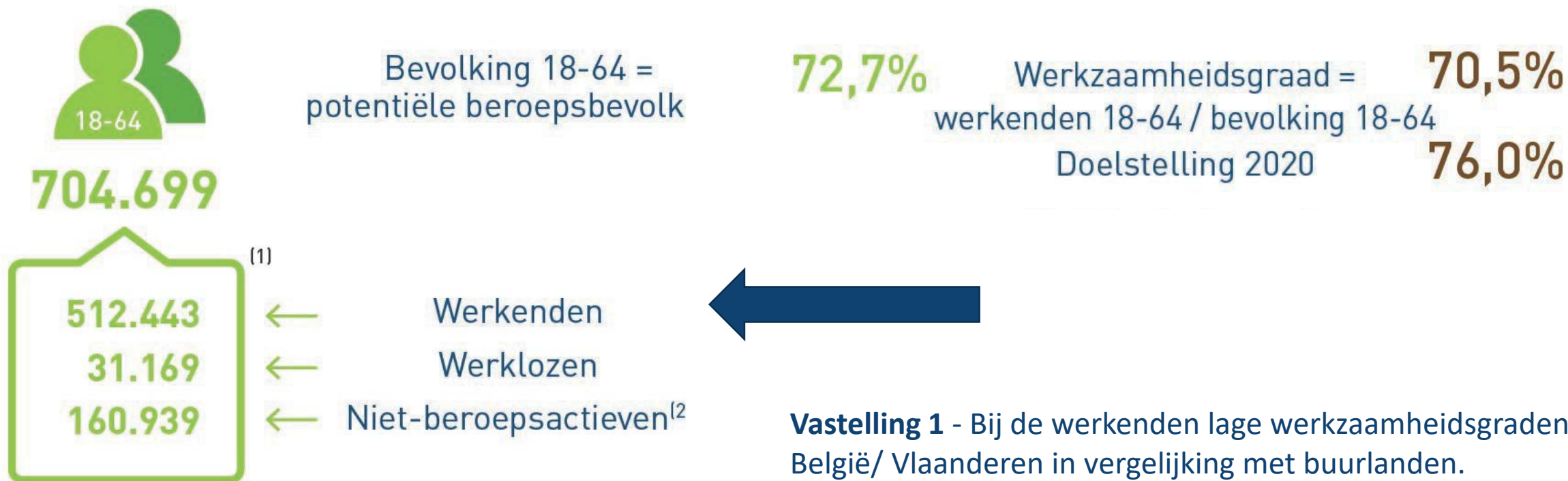
4,2 Arbeidsmarktkrapte = **5,6**
 aantal nwwz per openstaande
 vacature

[1] Beroepsbevolking = werkenden + werklozen

Ruim één op vijf van de potentiële beroepsbevolking in West-Vlaanderen is niet-beroepsactief. Ze staan aan de zijlijn van de arbeidsmarkt. *Een verborgen potentiële arbeidsreserve?*

1 - Werkenden → werkzaamheidsgraad

Vastelling 1 - Bij de werkenden lage werkzaamheidsgraden in België/ Vlaanderen in vergelijking met buurlanden.

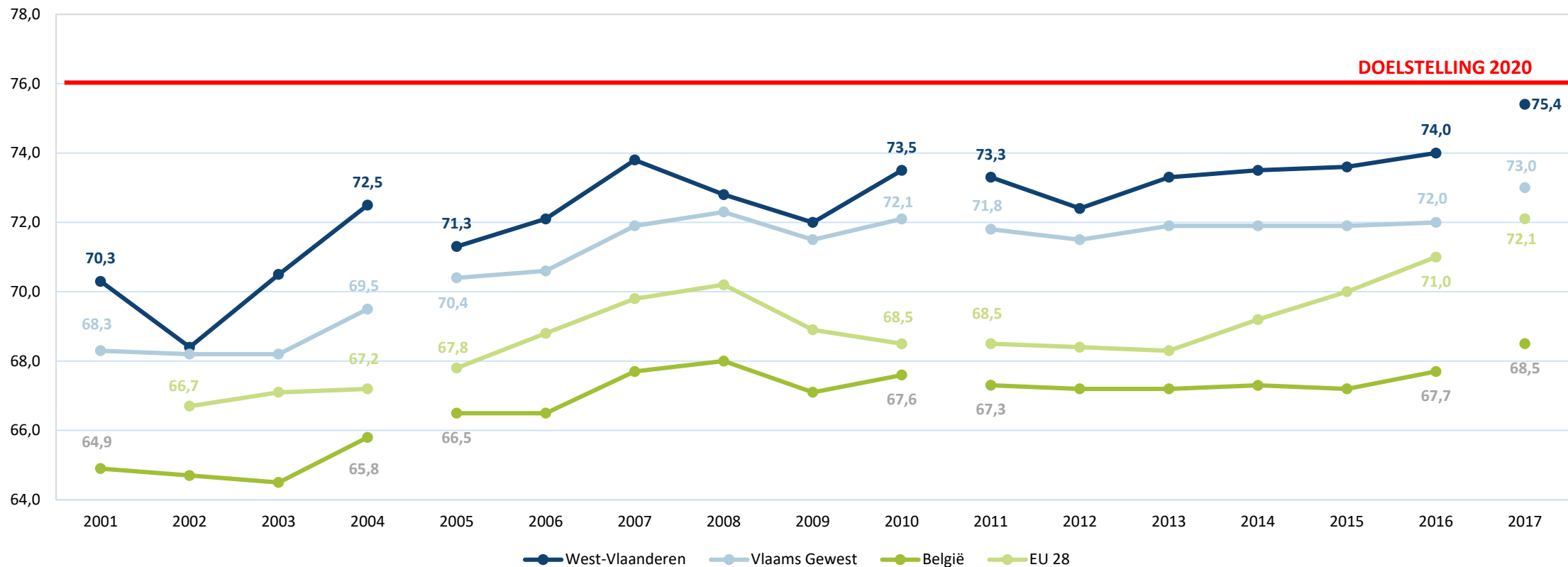
Vaststelling 2 – Lage werkzaamheidsgraden ouderen en allochtonen → meer en meer activeren van deze doelgroepen!

Bron: Steunpunt Werk

Evolutie werkzaamheidsgraad 2001 -2017 |

Evolutie werkzaamheidsgraad (20-64 jaar), West-Vlaanderen, Vlaams Gewest, België, EU 28, 2001-2017 (Bron: Eurostat).

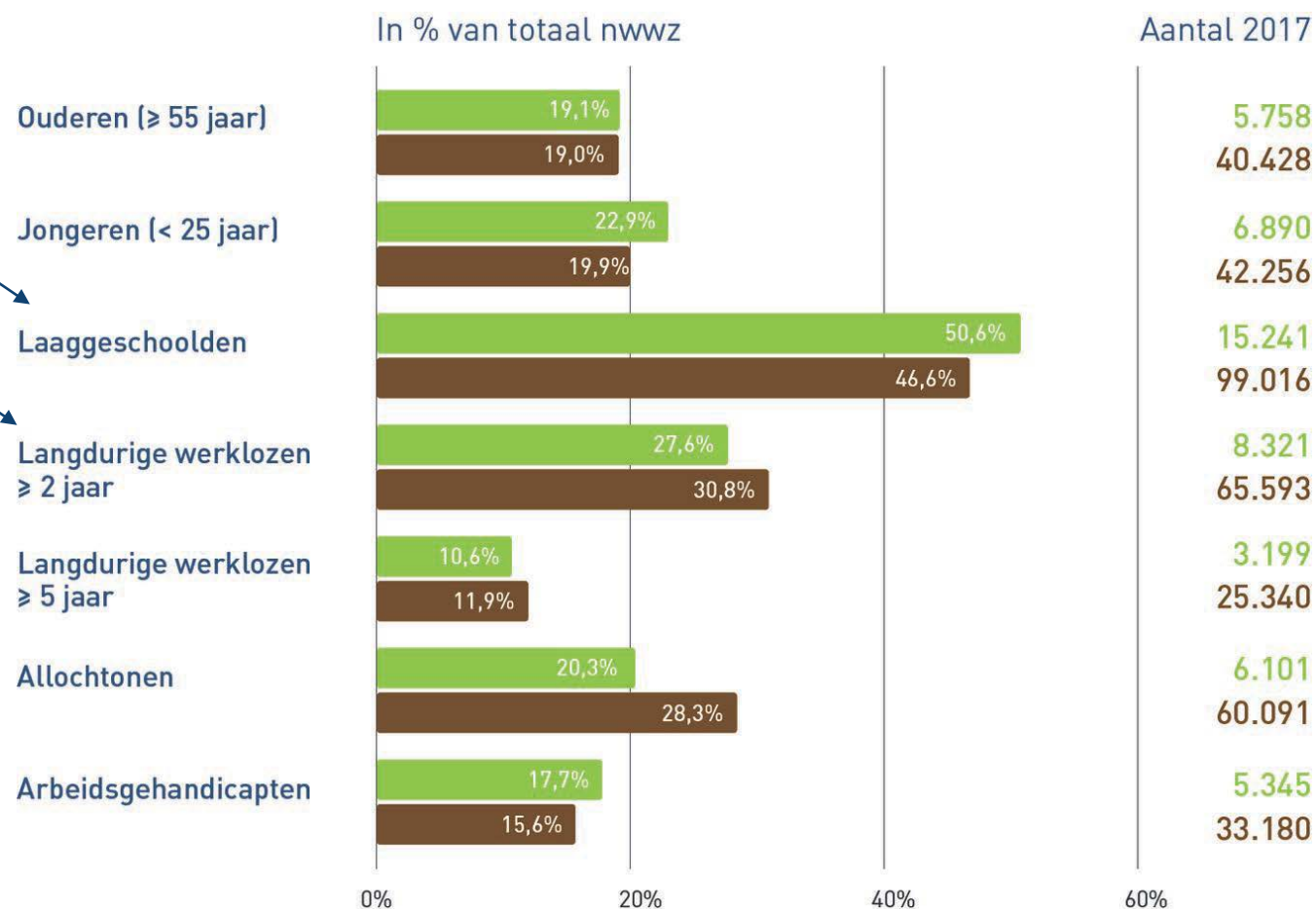

2 - Niet werkende werkzoekenden → werkloosheidsgraad

Bron: cijfers VDAB

Niet werkende werkzoekenden → Kansengroepen

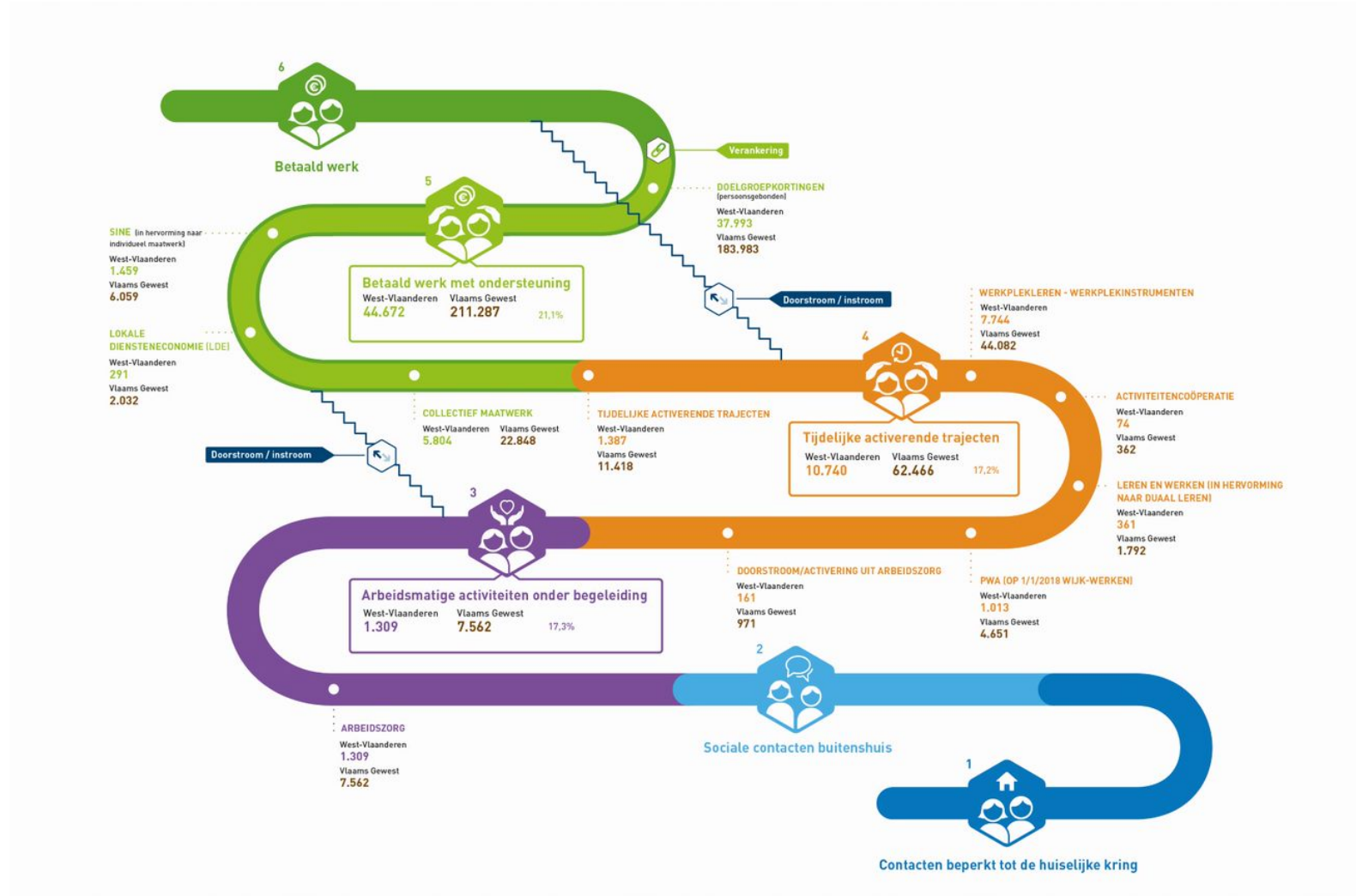
Wist je dat?

Eén op de twee nwwz laaggeschoold is?

Eén op de vier nwwz al meer dan twee jaar werkloos is?

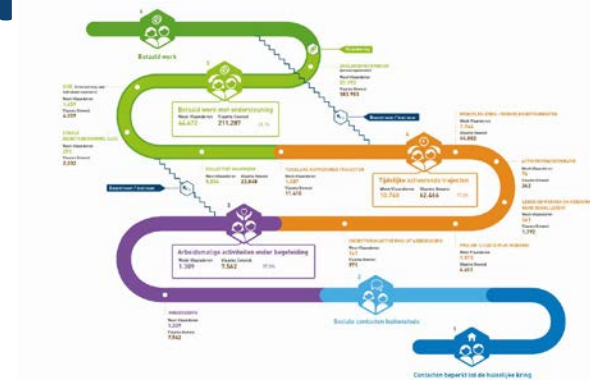
Alles samen **86,2%** van alle nwwz tot een kansengroep behoort?

Kansengroepen →

Tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen op de participatieladder

Focus op treden 3-4-5

Trede 6	Betaald werk	Tewerkstellingsplaatsen (met arbeidsovereenkomst)	Tewerkstelling en participatie van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt
Trede 5	Betaald werk met ondersteuning		
Trede 4	Tijdelijke activerende trajecten	Participatieplaatsen (zonder arbeidsovereenkomst)	
Trede 3	Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding		
Trede 2	Sociale contacten buitenshuis		
Trede 1	Contacten beperkt tot de huiselijke kring		

Activering van kansengroepen (cijfers 2017) |

Trede 6	Betaald werk (89,3% van alle loontrekkenden)	Tewerkstellingsplaatsen (met arbeidsovereenkomst) 418.932 loontrekkenden	
Trede 5	Betaald werk met ondersteuning 44.672 personen (= 10,7% van alle loontrekkenden)		Tewerkstelling en participatie van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt 56.721 personen
Trede 4	Tijdelijke activerende trajecten 10.740 personen	Participatieplaatsen (zonder arbeidsovereenkomst)	(equivalent van 13,5% van de loontrekkende tewerkstelling)
Trede 3	Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding – 1.309 personen		
Trede 2	Sociale contacten buitenshuis		
Trede 1	Contacten beperkt tot de huiselijke kring		

Activering van kansengroepen (cijfers 2017) |

- **56.721 personen** uit de kansengroepen
  - 44.672 werknemers (78,8%) – TREDE 5
  - 10.740 personen in (tijdelijke) opleiding en stage (18,9%) – TREDE 4
  - 1.309 personen in vrijwilligersstatuut (2,3%) – TREDE 3
- + 2,4% t.o.v. 2016 (+0,8% in Vlaanderen)
- 20,1% van Vlaamse totaal tewerkstelling en participatie kansengroepen
(aandeel van WV in Vlaamse bezoldigde tewerkstelling: 18,6%)
- Equivalent van 13,5% van de loontrekkende tewerkstelling (12,5% in Vlaanderen)

Trede 3 - Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding

Arbeidsmatige activiteiten
onder begeleiding

- arbeidsmatige activiteiten zonder arbeidsovereenkomst, onder welzijns- en zorgbegeleiding
- betaalde arbeid is op lange / middellange termijn niet mogelijk
- **1.309** personen in West-Vlaanderen (= 17,3% Vlaamse totaal AZmedewerkers)

Trede 3 - Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding

Arbeidsmatige activiteiten
onder begeleiding

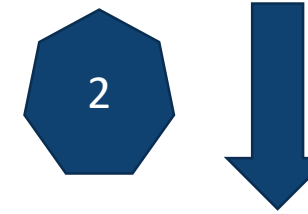
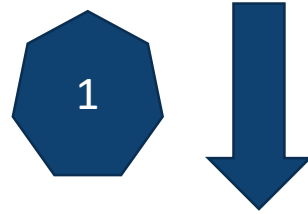
WIE - Arbeidszorgprojecten binnen sociale economie (SE), de geestelijke gezondheidszorg (GGZ), de gehandicaptensector (VAPH) en de welzijnssector (WZ). Hier wordt aan **ARBEID** gedaan om **ZORG** te kunnen verlenen.

Hier **DATA** bevraging van alle Vlaamse en WVLA AZI vanuit de RTA. Cijfers 2017.

Trede 3 - Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding

Arbeidsmatige activiteiten
onder begeleiding

**Arbeidszorg binnen SE ('oude plaatsen AZ SE')
(financiële middelen vanuit Vlaams beleid SE)**

**Arbeidszorg binnen Werk- en Zorgdecreet (april
2014) (financiële middelen vanuit Vlaams beleid
WZ)**

→ Decreet Arbeidszorg Sociale Werkplaatsen (1998 –
2001) (zowel trede 3 als 4)

→ Arbeidsmatige activiteiten = AMA = in voege vanaf
1 juli 2018

→ Meerbanenplan (juli 2006) (ook AZ voor BW en
partnerschappen met minstens 1 SW / BW) (zowel
trede 3 als 4)

Tijdelijke activerende
trajecten

Trede 4 - Tijdelijke activerende trajecten |

- Tijdelijke activeringstrede voor mensen zonder arbeidscontract
- Doel: competenties en werkervaring opdoen om obstakels die een instroom naar betaald werk (trede 5 of 6) verhinderen, weg te werken
- Tijdelijk statuut binnen reële werkomgeving
- Doelgroep: mensen met 'overbrugbare' afstand, nog nood aan begeleiding

Trede 4 – Tijdelijke activerende trajecten |

→ **10.740** personen in West-Vlaanderen (= 17% van Vlaamse totaal)

- Tijdelijke activerende trajecten (voorloper TWE trajecten VDAB, GESCO opleidingsprojecten): 1.070 personen
- Werkplekinstrumenten – Werkplekleren: **7.744** personen
- Activiteitscoöperatie Starterslabo: 74 begeleide starters
- Leren en werken (→ duaal leren): 361 jongeren
- PWA (→ Wijk-Werken): 1.013 personen
- Doorstroom/activering uit Arbeidszorg: 161 trajecten

Trede 4 – Tijdelijke activerende trajecten |

Tijdelijke activerende trajecten

WERKPLEKLEREN - WERKPLEKINSTRUMENTEN

West-Vlaanderen
7.744
Vlaams Gewest
44.082

TIJDELIJKE ACTIVERENDE TRAJECTEN

West-Vlaanderen
1.387
Vlaams Gewest
11.418

Tijdelijke activerende trajecten

West-Vlaanderen **10.740** Vlaams Gewest **62.466**

ACTIVITEITENCOÖPERATIE

West-Vlaanderen
74
Vlaams Gewest
362

LEREN EN WERKEN (IN HERVORMING NAAR DUAAL LEREN)

West-Vlaanderen
361
Vlaams Gewest
1.792

DOORSTROOM/ACTIVERING UIT ARBEIDSZORG

West-Vlaanderen
161
Vlaams Gewest
971

PWA (OP 1/1/2018 WIJK-WERKEN)

West-Vlaanderen
1.013
Vlaams Gewest
4.651

Betaald werk met
ondersteuning

Trede 5 – betaald werk met ondersteuning

- Betaalde job (arbeidsovereenkomst) (van ‘klassieke’ bedrijven tot ‘sociale economie’ bedrijven)
- Persoonsgebonden ondersteuning
  - Financieel voordeel voor werkgever ter compensatie van zijn extra inspanningen om deze persoon aan te werven en in dienst te houden
- **44.672 personen** in WVL = 10,4% van alle loontrekkenden in WVL
= 20,1% van Vlaamse totaal
  - Eén op de ZEVEN via collectieve tewerkstelling (6.095 werknemers) (MWB & LDE)
  - Overgrote meerderheid (86,4%) via individuele inschakeling (38.577 wn)

Betaald werk met ondersteuning

Trede 5 – betaald werk met ondersteuning

5

SINE (in hervorming naar individueel maatwerk)

West-Vlaanderen
1.459
Vlaams Gewest
6.059

LOKALE DIENSTENECONOMIE (LDE)

West-Vlaanderen
291
Vlaams Gewest
2.032

Betaald werk met ondersteuning

West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
44.672	211.287

COLLECTIEF MAATWERK

West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
5.804	22.848

DOELGROEPKORTINGEN
(persoonsgebonden)

West-Vlaanderen
37.993
Vlaams Gewest
183.983

Merendeel individueel!

→ Bijna één op zeven collectief tewerkgesteld.

Betaald werk

Trede 6 – Betaald werk

Job zonder persoonsgebonden ondersteuning

Trede 6	Betaald werk --> 89,3%	Tewerkstellingsplaatsen (met arbeidsovereenkomst) 418.932 loontrekkenden
Trede 5	Betaald werk met ondersteuning 44.672 personen (= 10,7% van alle loontrekkenden)	

Voor 3 op de 4 loontrekkenden is er voor de werkgever een niet-persoonsgebonden RSZ-korting..

Activering van kansengroepen (cijfers 2017) |

74,4%

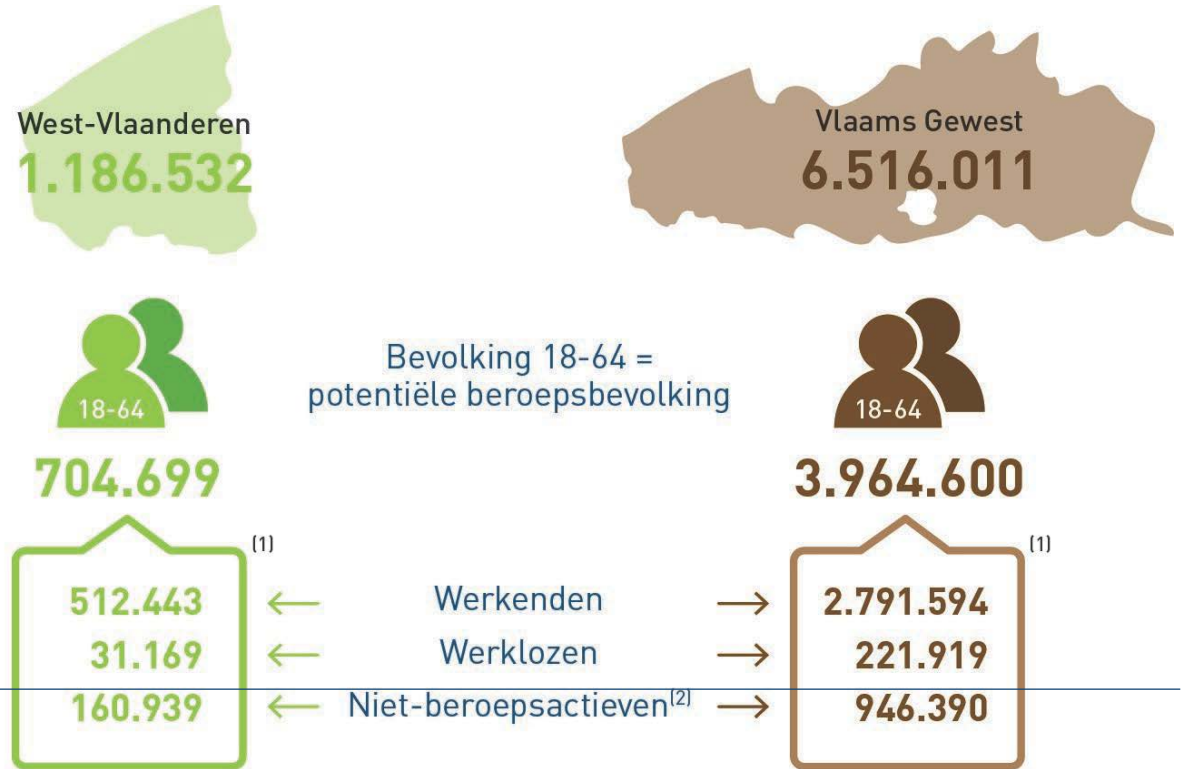
Trede 6	Betaald werk	Tewerkstelling- plaatsen	
Trede 5	Betaald werk met ondersteuning 44.672 personen (= 10,7% van alle loontrekkenden)	(met arbeidsovereenkomst) 418.932 loontrekkenden	Tewerkstelling en participatie van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt
Trede 4	Tijdelijke activerende trajecten 10.740 personen	Participatie plaatsen	56.721
Trede 3	Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding 1.309 personen	(zonder arbeidsovereenkomst)	personen (equivalent van 13,5% van de loontrekkenden)
Trede 2	Sociale contacten buitenshuis		
Trede 1	Contacten beperkt tot de huiselijke kring		

Een blik op onze Arbeidsmarkt | 3

1. Werkenden ✓

2. Niet werkende
werkzoekenden
waaronder 86%
kansengroepen ✓

3. Niet-beroepsactieven ←

Ruim één op vijf van de potentiële beroepsbevolking in West-Vlaanderen is niet-beroepsactief. Ze staan aan de zijlijn van de arbeidsmarkt. *Een verborgen potentiële arbeidsreserve?*

Niet-beroepsactieven → verloren talenten terugwinnen

beroepsbevolking vanaf 2019 → nog
grotere arbeidsmarktkrapte

Ruim één op vijf van WVL potentiële
beroepsbevolking is niet-beroepsactief.

Ze staan aan de **zijlijn** van de arbeidsmarkt.

Een verborgen potentiële arbeidsreserve?

Niet-beroepsactieven → verloren talenten terugwinnen

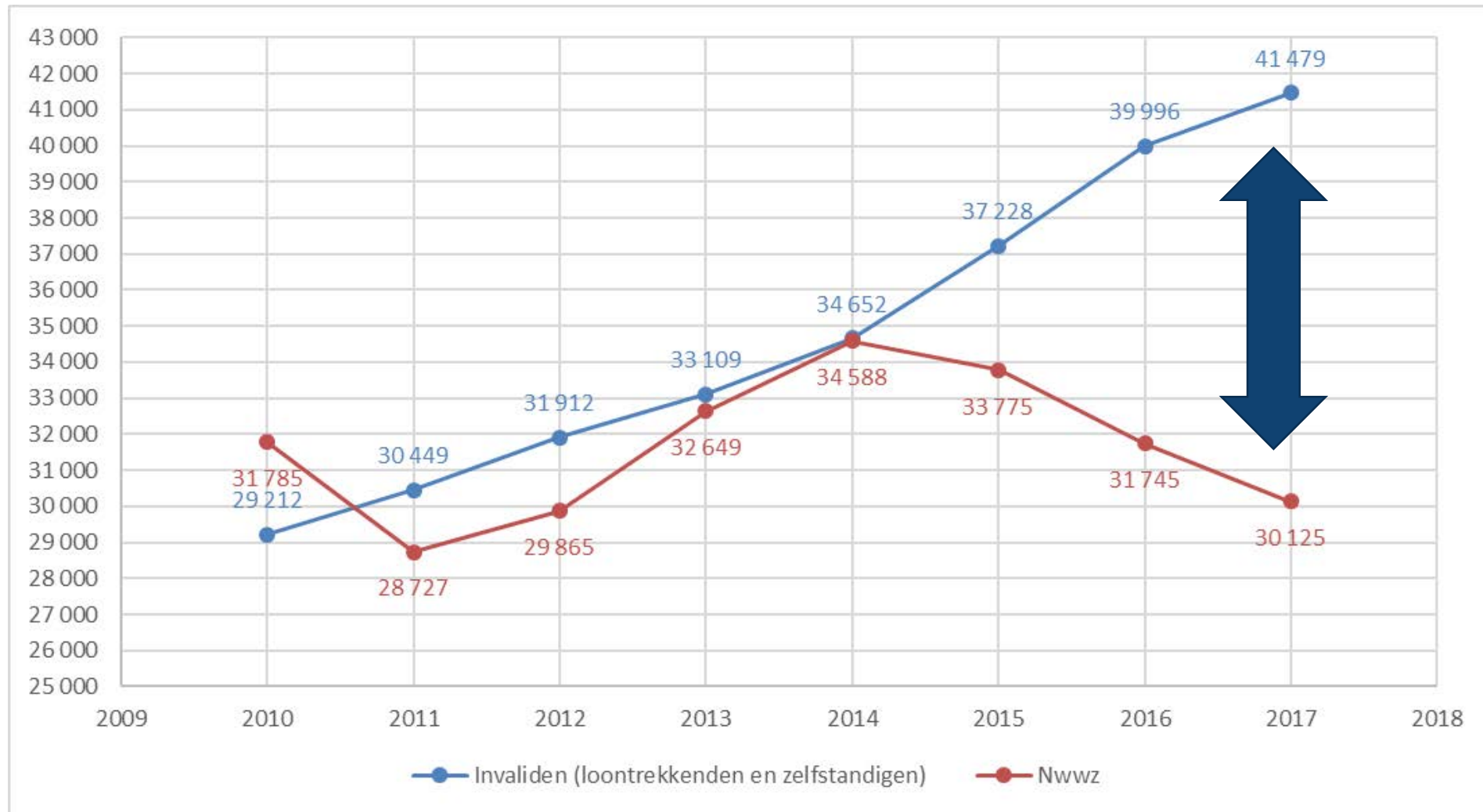
160.939 PERSONEN STAAN AAN DE ZIJLIJN

DAARVAN is bijna ÉÉN op de VIJF langdurig ziek of invalide = **41.479** INVALIDEN in WVL

30.125 NWWZ

Evolutie invaliden vs nwwz in West-Vlaanderen 2009-2017

Niet-beroepsactieven → verloren talenten terugwinnen

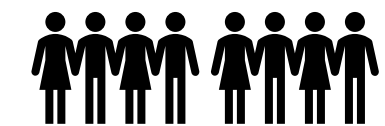
160.939 PERSONEN STAAN AAN DE ZIJLIJN

= **oudere werklozen met vrijstelling, studenten, bruggepensioneerden, arbeidsgehandicapten, mensen in bijstand (leefloon / vluchteling), langdurig zieken**

AMBITIE 76%
Werkzaamheidsgraad

Werkzaamheidsgraad van 76% in 2020 dankzij 1-2-3

werkenden

nwwz → 86% KG

niet beroepsactieven

RE-INTEGRATIE CHRONISCH ZIEKEN WEGWIJS

Arbeidsongeschiedt en toch terug aan het werk

De overheid en de ziektefondsen willen personen die arbeidsongeschiedt zijn zoveel mogelijk ondersteunen om actief te blijven. Niet om mensen achter hun voren te zitten maar vanuit de wensenschap dat actief deelnemen aan de samenleving het welbevinden verhoogt. Actief zijn verhoogt het gevoel van zingeving en zorgt voor sociale contacten.

- Activeringsbeleid**
 In de context van arbeidsongeschiktheid wordt werk, nog al te vaak, zeer eng gedefinieerd met een betrouwbare, volledige baan in het normale economische circuit. Gelukkig is het voor velen haalbaar om in een periode van arbeidsongeschiktheid, met een langdurige afwisseling aan het werk te gaan, maar voor wie het niet mogelijk is om het werk te doen, worden maatregelen op maat gezocht.
- Samenwerkingsakkoord tussen de ziektefondsen en de VDAB**
 Medewerkers van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling vormen alle mogelijke samenwerkingspartners. Ze kunnen de kandidaat begeleiden, schakelen en informeren. Ze kennen de arbeidsmarkt en ondersteunen overal de contacten met (potentiële) werkgevers.

Dank je wel voor je aanwezigheid.

Vragen?

Ilse Van Houtteghem & Sabine Traen

Alle info op www.pomwvl.be/inventaris-sociale-economie